

SAMENVATTING RICHTLIJN 'HET GEBRUIK VAN VERNEVELAPPARATEN IN DE THUISSITUATIE: INDICATIESTELLING, ZORGPROCES, HULPMIDDELEN EN ORGANISATIE'

De voorschrijvend arts is verantwoordelijk voor de keuze van het vernevelapparaat. De arts schrijft een geneesmiddel voor. Het geneesmiddel en de patiëteigenschappen bepalen de keuze van het vernevelapparaat. Vernevelapparatuur dient aan het Besluit medische hulpmiddelen te voldoen. De uitleverende instantie is verantwoordelijk voor een systeem waarmee de kwaliteit van vernevelapparatuur bij gebruik gewaarborgd is.

Instructie over het vernevelapparaat aan de patiënt of de ouder/verzorger wordt schriftelijk en mondeling gegeven door een (transmurale) gespecialiseerde verpleegkundige. Deze kan kwalitatief goede patiëntenzorg bieden aan kinderen en volwassenen met longziekten. De gespecialiseerde verpleegkundige draagt zelfstandig zorg voor de voorlichting en instructies vanaf de voorbereiding tot en met de reinigingsprocedure. Kennis van en ervaring met vernevelapparatuur is een vereiste.

De zorgcoördinator betreffende vernevelapparatuur is een gespecialiseerde verpleegkundige, met dezelfde kwaliteiten als hiervoor genoemd.

Het inzetten van transmuraal werkende verpleegkundigen verhoogt de kwaliteit en de doelmatigheid van de zorg, mits aan de voorwaarden zoals beschreven in de richtlijn is voldaan.

Reiniging van vernevelapparatuur vindt plaats volgens de richtlijn van de Werkgroep Infectiepreventie.

De voorschrijvend arts evalueert elke nieuw ingezette behandeling met een vernevelaar of met een nieuw geneesmiddel via een vernevelaar na een relevante periode.

INDICATIESTELLING

Bij patiënten met astma of COPD is er geen harde indicatie voor het gebruik van vernevelapparaten.

Wanneer bij een patiënt met astma of COPD het aantal inhalaties bij de pMDI's hoog is, of wanneer de patiënt niet met de pMDI-methode om kan gaan, kan voor toediening van medicijnen via het vernevelapparaat gekozen worden. Ook moet de voorkeur van de patiënt in acht genomen worden.

Voor patiënten met aids is verneveling met pentamidine thuis aangewezen ter preventie van *P. carinii*-pneumonie bij een intolerantie voor eerstelijnsmiddelen en minder dan 200×10^6 CD4-positieve lymfocyten per liter.

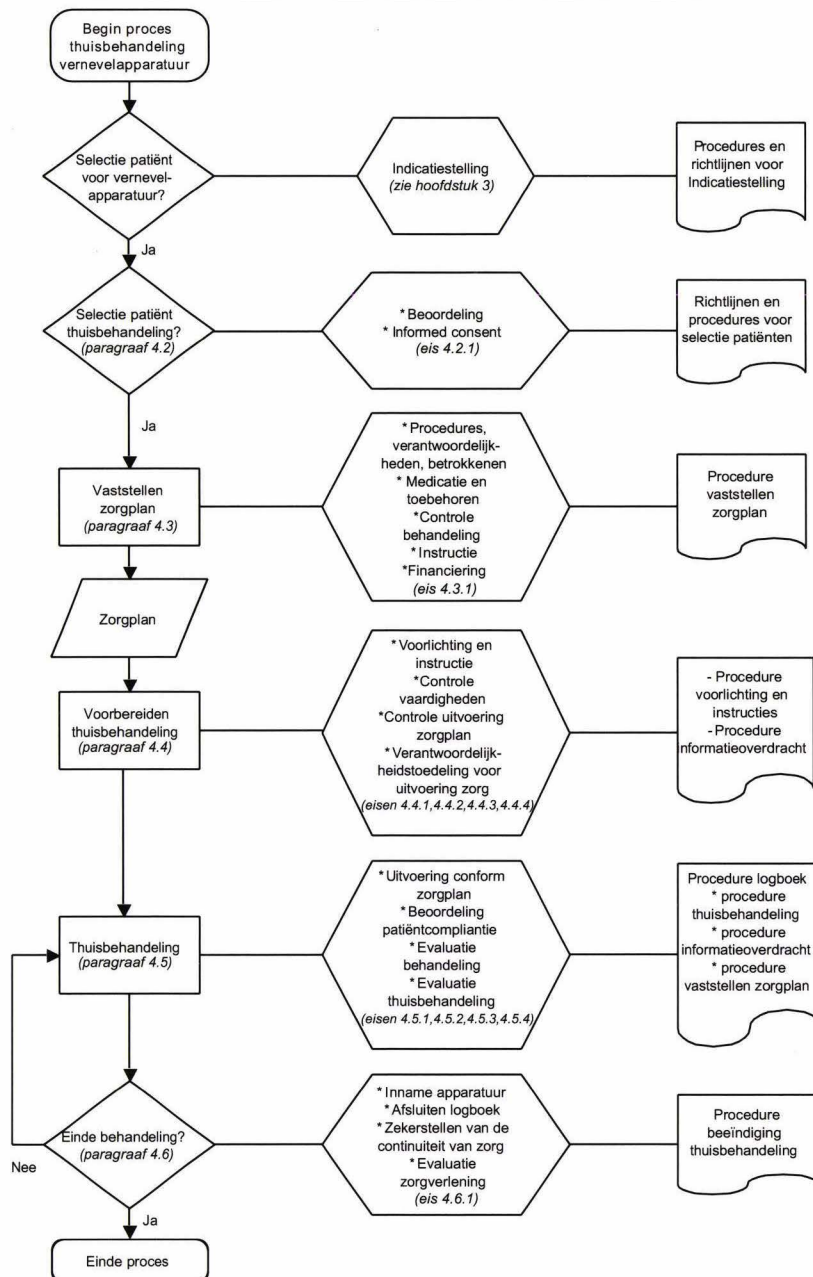
Bij patiënten met cystische fibrose kunnen vernevelapparaten thuis gebruikt worden voor de toediening van antibiotica (tobramycine, colistine), mucolytica, dornase en luchtwegverwijders.

Productie en realisatie:

Van Zuiden Communications B.V.
Postbus 2122, 2400 CC Alphen aan den Rijn
Tel: 0172-476191

Typering en selectie van vernevelhulpmiddelen kunnen worden gebaseerd op matching van producteigenschappen met patiënteigenschappen. De typering van patiënteigenschappen gebeurt op grond van het klinisch beeld, van de fysieke eigenschappen en van de persoonlijke en de sociale factoren. Producteigenschappen die een rol spelen bij de matching zijn onder andere de verneveltijd en de draagbaarheid.

De eisen aan de hulpmiddelen zijn gebaseerd op de wettelijke voorschriften uit het Besluit medische hulpmiddelen. De aangewezen manier om aan deze wettelijke eisen te voldoen, is weergegeven in voor dit doel geharmoniseerde Europese normen. Voor vernevelapparatuur betreft dit de EN 13544-1-norm. Daarnaast zijn er Europese normen voor medische hulpmiddelen met betrekking tot de elektrische veiligheid en storingen van toepassing. In deze TNO-CBO-richtlijn wordt als eis gesteld dat aan de eisen van deze Europese normen wordt voldaan.

Bij een adequate reinigingsprocedure is de reinigingsmethode aangetoond effectief zodat besmetting wordt voorkomen, het reinigingsmiddel zodanig verwijderd wordt dat geen schadelijke effecten voor de patiënt kunnen optreden en de functie bij herhaalde reiniging niet wordt aangetast. De reinigingsprocedure kan door de fabrikant of zorgleverancier worden aanbevolen, waarbij is aangetoond dat aan de genoemde eisen wordt voldaan.

Conform de WIP-richtlijn wordt een algemene reinigingsmethode aangegeven. Deze omvat het na ieder gebruik huishoudelijk reinigen en vooral ook goed drogen van het hulpmiddel. Daarnaast dient eenmaal per dag met 70% alcohol te worden gedesinfecteerd. Indien hiervoor gekozen wordt, dient de fabrikant of zorgleverancier de toepasbaarheid voor de specifieke vernevelaar aan te tonen.

Vernevelapparatuur wordt in het algemeen niet aangeboden voor toepassing van één specifiek geneesmiddel. Karakterisering van opbrengst en druppelgroottespectrum is meestal gebaseerd op tests met een fysiologische zoutoplossing. In deze TNO-CBO-richtlijn wordt de eis gesteld dat de geschiktheid of ongeschiktheid voor specifieke geneesmiddelen of groepen geneesmiddelen wordt aangegeven.

EISEN AAN DE ZORGAANBIEDERS VAN DE DIENST VOOR VERNEVELEN THUIS

De dienst voor vernevelen thuis is een samenwerkingsverband van instellingen werkzaam in de gezondheidszorg. Er worden verschillende eisen gesteld aan deze dienst:

- Eisen aan het management van de dienst voor vernevelen thuis; deze hebben betrekking op gangbare normen en voorschriften, kwaliteitsbeleid, verantwoorde zorg, organisatie van zorgverlening, overlegkaders en klachtenbehandeling.
- Eisen aan management van personeel; deze worden gesteld om ervoor te zorgen dat er voldoende en geschoold personeel is.
- Eisen aan management van hulpmiddelen en voorzieningen; hierbij gaat het vooral om beschikbaarheid en inzetbaarheid van hulpmiddelen en voorzieningen, beschikbaarheid, procedures, aantallen geschikte hulpmiddelen, ondersteuning door fabrikant/toeleverancier, aansprakelijkheid voor schade en melding en registratie van incidenten.
- Eisen aan management van zorgverlening; dit betekent afstemming tussen instellingen, voorzien in een coördinatiepunt, toelating, continuïteit, ontwerp van de dienst en productomschrijving.
- Eisen aan management van informatie; deze hebben betrekking op administratie, vastleggen en overdragen van informatie, informatiestromen, informatie-uitwisseling en voorlichtings- en instructiemateriaal.